

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського
Освітня програма	37119 Військове управління (за видами збройних сил)
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	253 Військове управління

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	1159
Повна назва ЗВО	Національний університет оборони України імені Івана Черняховського
Ідентифікаційний код ЗВО	07834530
ПІБ керівника ЗВО	Сиротенко Анатолій Миколайович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	nuou.org.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/1159>

ЗВО є вищим військовим навчальним закладом (закладом вищої освіти із специфічними умовами навчання)

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	37119
Назва ОП	Військове управління (за видами збройних сил)
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	253 Військове управління
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра управління військами
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедри: суспільних наук, морально-психологічного забезпечення діяльності військ, стратегії національної безпеки та оборони, авіації, зенітних ракетних військ, Сухопутних військ, Повітряних сил, Військово-морських сил, ракетних військ і артилерії, історії війн та воєнного мистецтва, оперативного мистецтва, Десантно-штурмових військ і Сил спеціальних операцій, керівництва військами (силами) у мирний час, розвідки, іноземних мов, економіки та фінансового забезпечення; Центри: науково-методичний центр організації наукової і науково-технічної діяльності, науковий центр дистанційного навчання, воєнно-стратегічних досліджень
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	Київ, проспект Повітрофлотський, 28
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська, Англійська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	373444
ПІБ гаранта ОП	Майстренко Олександр Васильович
Посада гаранта ОП	Провідний науковий співробітник
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	maistrenko_o_v@nuou.org.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(093)-479-37-15

Додатковий телефон гаранта ОП *відсутній*

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузі знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону 253 Військове управління (за видами збройних сил) забезпечує підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних проводити самостійну науково-дослідницьку, науково-педагогічну та науково-організаційну діяльність, результати яких мають теоретичне та практичне значення у сфері військового управління для потреб складових Сектору безпеки і оборони України, у першу чергу Міністерства оборони і Збройних Сил України з урахуванням сумісності зі ЗС країн членів НАТО. ОНП була вперше розроблена робочою групою Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України, Воєнно-наукового управління Генерального штабу Збройних Сил України та Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського у 2016 році. Підготовка фахівців здійснюється з 2016 року. Освітньо-науковим структурним підрозділом, який відповідає за підготовку докторів філософії за спеціальністю 253 Військове управління (за видами збройних сил) є кафедра управління військами. В підготовці здобувачів приймають участь більше 20 докторів наук та кандидатів наук. Також активну участь в підготовці фахівців приймають кафедри: суспільних наук, морально-психологічного забезпечення діяльності військ, стратегії та національної безпеки, Сухопутних військ, Повітряних сил, Військово-морських сил, ракетних військ і артилерії, історії війн та воєнного мистецтва, оперативного мистецтва, Десантно-штурмових військ і Сил спеціальних операцій, керівництва військами (силами) у мирний час, розвідки, іноземних мов та центри: науково-методичний центр організації наукової і науково-технічної діяльності, науковий центр дистанційного навчання, воєнно-стратегічних досліджень. ОНП постійно вдосконалюється та розвивається. Кожен рік вносяться зміни в робочі програми навчальних дисциплін. Вперше ОНП затверджено рішенням вченої ради Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського протокол № 9 від 23 травня 2016 року, перегляд ОНП та НП відбувався у 2019 та 2020 роках.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2020 - 2021	12	12	0
2 курс	2019 - 2020	11	11	0
3 курс	2018 - 2019	15	15	0
4 курс	2017 - 2018	6	6	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	програми відсутні
другий (магістерський) рівень	<p>49497 Бойове застосування та управління діями військових частин механізованих і танкових військ</p> <p>49498 Бойове застосування та управління діями військових частин Десантно-штурмових військ</p> <p>49499 Бойове застосування та управління діями військових частин ракетних військ і артилерії</p> <p>49500 Бойове застосування та управління діями військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ</p> <p>49501 Бойове застосування та управління діями військових частин військової розвідки та спеціального призначення</p> <p>49502 Бойове застосування та управління діями військових частин Військово-Морських Сил</p> <p>49503 Бойове застосування та управління діями військових частин зенітних ракетних військ</p> <p>49504 Бойове застосування та управління діями військових</p>

	частин радіотехнічних військ 49505 Бойове застосування та управління діями військових частин авіації Сухопутних військ 49506 Бойове застосування та управління діями військових частин авіації 49507 Організація бойового застосування та експлуатації озброєння і військової техніки Військово-Морських Сил
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	37119 Військове управління (за видами збройних сил)

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	128993	47823
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	128993	47823
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОНП Військове управління.pdf</i>	yc2hmoKTEzB7tYaQCu/PqIkb5kn9T29xxyJvzZ4KjMo=
Навчальний план за ОП	<i>НП Військове управління.pdf</i>	XZeeAodsgFa5BgUGboTHLPbSmqT6FzApeKm1hiXZP3c= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>відгуки_рецензії.pdf</i>	q7Ak3tHВс06iWC1y8UioJxzQ2kwq/SsSzjMif6d/Hag=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Освітньо-наукова програма «Військове управління» має за мету підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних проводити самостійну науково-дослідницьку, науково-педагогічну, науково-практичну та науково-організаційну діяльність зі спеціальності військового управління за видами збройних сил. Досягненню цієї мети сприяє її унікальні, у сфері військового управління, властивості, зокрема: багатопрофільність, оригінальний концептуальний підхід, що враховує стратегічний курс країни на євроатлантичну інтеграцію та забезпечує цілісність підготовки фахівців, здатних вирішувати значущі проблеми військового управління у галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Цілі ОНП відповідають Стратегії Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського на період до 2025 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nduu-strategy-2025.pdf>); Положенню про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>); Положенню про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>).

Цілі ОНП корелюються також з місією університету у частині: підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців для потреб складових Сектору безпеки і оборони України, здатних розробляти якісну наукову та науково-аналітичну продукцію за результатами фундаментальних і прикладних досліджень у сфері національної безпеки і оборони зі спеціальності «Військове управління за видами збройних сил».

Місія Університету реалізується через задоволення потреб складових Сектору безпеки і оборони України у лідерах з широким інтелектуальним горизонтом, шляхом надання високоякісних освітніх послуг, розроблення якісної наукової та науково-аналітичної продукції за результатами фундаментальних і прикладних досліджень у сфері

національної безпеки і оборони. ОНП може бути оперативним адаптованою до можливих змін у стратегії, пріоритетах і перспективах розвитку НУОУ

**Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:
- здобувачі вищої освіти та випускники програми**

інтереси здобувачів та випускників програми під час формулювання (уточнення, корегування) цілей та програмних результатів навчання ОНП враховані через проведення опитувань як при проведенні зустрічей, так і через електронні платформи (<https://adl.mil.gov.ua/mod/feedback/view.php?id=61497>), як адресно так і анонімно. Включення здобувачів вищої освіти, зокрема ад'юнкта четвертого курсу Бабенка Руслана Володимировича безпосередньо в групу розробки та уточнення ОНП. Відповідно до результатів аналізу отриманої інформації були введені такі навчальні дисципліни, як Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності, Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами та Основи оцінювання ефективності процесів та їх оптимізація; змінені терміни надання освітньої компоненти; розроблені Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) та Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>). Зазначені заходи є результатом корегування програмних результатів навчання РН2, РН3, РН4, РН6. Зокрема це стосується здатності кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових наукових виданнях; здатності критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; вміння створювати інноваційні продукти.

- роботодавці

інтереси роботодавців під час формулювання (уточнення, корегування) цілей та програмних результатів навчання ОНП враховані шляхом опрацювання та узагальнення їх рекомендацій отриманих у рецензіях-відгуках (<https://nuou.org.ua/assets/documents/rec4-253-2021.pdf>) та під час особистого спілкування гарант ОНП з роботодавцями, зокрема і під час офіційного оприлюднення проєкту ОНП на сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-253.pdf>). У контексті отриманих рекомендацій до ОНП включений розділ з рекомендованими темами (напрямами) досліджень; описано міжнародну кредитну мобільність та підписано угоду з ERASMUS+ (<https://erasmusplus.org.ua/en/partners-search/3318-the-national-defence-university-of-ukraine-named-after-ivan-cheriakhovskyi.html>); переосмислено та переформатовано особливості освітньо-наукової програми відносно її унікальності та специфіки спеціальності «Військове управління» у тому числі з урахуванням курсу України до євроатлантичної інтеграції; при визначенні орієнтації ОНП охарактеризовано її наукову орієнтацію та професійні акценти. Зазначені заходи є результатом корегування програмних результатів навчання РН1, РН8. Зокрема це стосується наявності у здобувача передових концептуальних та методологічних знання в сфері військового управління за видами збройних сил, у тому числі європейських і євроатлантичних країн партнерів та знань основ функціонування систем керівництва силами оборони під час стратегічних дій та оборонного планування.

- академічна спільнота

інтереси академічної спільноти враховані під час формулювання (уточнення, корегування) цілей та програмних результатів навчання ОНП, шляхом опрацювання та узагальнення їх рекомендацій отриманих під час надання своїх зауважень та пропозицій гаранту ОНП, під час офіційного оприлюднення проєкту ОНП на сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-253.pdf>). Результатом впровадження рекомендацій та зауважень академічної спільноти стало корегування Положення про вибіркові дисципліни стосовно особливостей порядку вибору освітніх компонентів для здобувачів вищої освіти на цій ОНП, розробка Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) та Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>). Зазначені заходи є результатом корегування програмного результату навчання РН6. Зокрема, це стосується вміння організації освітнього процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, застосування активних методик викладання навчальних дисциплін.

- інші стейкхолдери

інтереси інших стейкхолдерів враховані безпосередньо у рамках підписаних угод про співпрацю, зокрема як з вітчизняними, так і закордонними закладами вищої освіти та науковими установами (<https://nuou.org.ua/nauka/memo-cooperation.html>, <https://nuou.org.ua/u/ms.html>). Зокрема, були розширені напрямки міжнародної співпраці, можливості щодо спільних наукових проєктів. Пропозиції зазначених стейкхолдерів враховані в програмному результаті навчання РН5. Зокрема, це стосується вміння застосовувати загальні принципи та методи воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, а також методологію наукових досліджень у сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів та у викладацькій практиці.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі ОНП та програмні результати навчання відповідають тенденціям розвитку спеціальності зокрема щодо розвитку вміння виявляти та знаходити шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з керівництвом сектором безпеки та оборони, управління військами (силами) в умовах гібридної агресії, яка є новою формою збройної боротьби. В Університеті постійно проводиться аналіз тенденції розвитку військового управління відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), також це відбувається під час проведення конференцій у тому числі міжнародних (<https://nuou.org.ua/u/ms.html>, <https://nuou.org.ua/nauka/conf/>) та проведення досліджень НПП.

До того ж, з огляду на воєнно-політичну обстановку в Україні, потреба у висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівцях, здатних проводити самостійну науково-дослідницьку, науково-педагогічну, науково-практичну та організаційну діяльність зі спеціальності військового управління за видами збройних сил, що відповідає меті ОНП, постійно зростає.

На урахування зазначених тенденцій спрямовані цілі ОНП та результати навчання РНО1, РНО5 та РНО8.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП було враховано галузевий контекст, в основі якого визначено актуальні напрями розвитку військового управління: обґрунтування шляхів удосконалення управління обороною держави у мирний час, в особливий період; дослідження розвитку теорії управління збройними силами, шляхів розвитку системи управління військами (силами); дослідження проблем розвитку воєнної стратегії, концептуальних засад підготовки та застосування збройних сил, видів, функціональних структур збройних сил та їх всебічного забезпечення.

Ад'юнкти беруть участь у дослідженнях за актуальними напрямками розвитку галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, що відображено у дисертаційних роботах. Це сприяє більш повному опануванню компетентностей, що дозволять здійснювати самостійну науково-дослідницьку, науково-педагогічну, науково-практичну та науково-організаційну діяльність в зазначеній галузі.

Регіональний контекст не відіграє вагому роль для функціонування цієї ОНП, адже функції Збройних Сил України та інших силових структур не залежать від регіональних особливостей.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Аналогічні іноземні та вітчизняні програми у відкритому доступі відсутні, тому врахувати безпосередньо їх досвід неможливо.

Однак під час уточнення ОНП було налагоджено тісний зв'язок із ВВНЗ які здійснюють підготовку за такою спеціальністю, зокрема Національна академія сухопутних військ, Національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Національна академія Національної гвардії України, Національна академія Державної прикордонної служби імені Богдана Хмельницького (<https://nuou.org.ua/nauka/memo-cooperation.html>, <https://nuou.org.ua/u/ms.html>). Завдяки такій співпраці вдалося скорегувати програмні результати, зокрема: РНО1 – враховані інші військові формування, РНО5 – враховані загальні принципи та методи як воєнних наук, так і національної безпеки та безпеки державного кордону, РНО7 – зазначено про реалізацію наукових та/або інноваційних проєктів в тому числі із урахуванням розвитку військового управління інших військових формувань і правоохоронних органів.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

На момент складання звіту самоаналізу, Стандарт вищої освіти ще не затверджено. Однак, спираючись на проєкт зазначеного Стандарту, було враховано програмні результати зазначені в цьому проєкті та доповнено РНО8 сутність якого полягає у здобутті вміння виявляти, знаходити шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з керівництвом сектором безпеки та оборони, управління військами (силами); знань основ функціонування систем керівництва силами оборони під час стратегічних дій, оборонного планування та управління військами (силами) під час підготовки і ведення об'єднаних операцій (бойових дій, бою) збройними формуваннями видів (родів) військ, інших складових сектору безпеки та оборони. Означений програмний результат досягається шляхом набуття компетентностей СК6, СК7 та підтверджує унікальність означеної ОНП.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Як було зазначено, відповідний Стандарт на момент складання звіту не був затверджений, однак враховані вимоги проєкту означеного Стандарту. До того ж, програмні результати в повній мірі відповідають вимогам 8 рівню Національної рамки кваліфікацій та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

Відповідно 8 рівню Національної рамки кваліфікацій :

Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності досягаються у РНО1 та РНО8;

спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики досягаються у РНО4 та РНО5;

започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності досягаються у РНО3 та РНО7;
критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей досягаються у РНО3, РНО7 та РНО8;
вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому досягається в РНО2;
використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях досягається в РНО2;
демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності досягаються у РНО3, РНО4, РНО6 та РНО7;
здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення досягається у РНО4 та РНО6.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

40

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

30

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

10

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Об'єктами вивчення за ОНП є передові концептуальні та методологічні знання науково-дослідного та професійного характеру у сфері військового управління, що в повній мірі відображено у навчальних дисциплінах "Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України", метою якої є надати глибоке розуміння загальних принципів та методів воєнних наук з питань керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України, а також методології наукових досліджень; та навчальна дисципліна "Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони", метою якої є надати знання передових концептуальних та методологічних засад в сфері військового управління за видами збройних сил та загальних принципів та методів воєнних наук.

Під час викладання навчальних дисциплін "Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України", "Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони", "Організація управління та застосування угруповань військ (сил) збройних сил у воєнних конфліктах: історичний досвід", відбувається вивчення та засвоєння основних законів, закономірностей, категорій, понять, концепцій, принципів, методів, моделей, інформаційних технологій, які використовуються для забезпечення функціонування та розвитку військового управління сектору безпеки і оборони України, що в повній мірі відповідає теоретичному змісту предметної області.

Основними методами, методиками та технологіями наукового пізнання під час вивчення навчальних дисциплін як блоку обов'язкових компонентів так і вибіркового є аналіз, синтез, системний аналіз. До того ж при викладанні навчальних дисциплін «Методи воєнно-прикладних досліджень та моделювання, прикладні пакети (програми)» та «Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності» застосовуються математичні методи, моделювання та інформаційні технології наукових досліджень у сфері військового управління. Означене свідчить про те, що зміст ОНП в повній мірі відповідає методам, методикам та технологіям наукового пізнання зазначеним в ОНП.

Під час викладання дисциплін блоків "Здобуття глибинних знань із військового управління за видами збройних сил" та "Набуття універсальних навичок дослідника" застосовуються пакети прикладних програм для проведення розрахунків, засоби імітаційного моделювання (JCATS), системи підтримки та прийняття управлінських рішень (Славутич). Означене свідчить про відповідність освітніх компонентів інструментам та обладнанню, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

В університеті наявні процедури, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії, які визначені у Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>).

Формування індивідуальної освітньої траєкторії в університеті відбувається наступним чином: після вступу здобувач складає індивідуальний навчальний план, індивідуальний план наукової роботи. Документи погоджуються з науковим керівником, обговорюються на засіданні кафедр (структурних підрозділів), погоджуються з керівником

кафедри (структурного підрозділу) та затверджуються Вченою радою університету.

Ад'юнкт має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником структурного підрозділу. В освітній складовій ОНП здобувач має можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію через: вільний вибір дисциплін, представлених у вибірковій частині ОНП та з інших ОП, можливість участі у програмах академічної мобільності у тому числі міжнародної. При виникненні проблем із реалізацією індивідуальної освітньої траєкторії обумовлених зміною пріоритетів у науковому дослідженні, ад'юнкт має можливість змінювати (з урахуванням думки наукового керівника) частину компонентів індивідуального навчального плану і складові наукової роботи, не порушуючи відповідність ОНП. Тема дослідження може уточнюватися, а науковий керівник - змінюватися.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

На ОНП є можливість вибору навчальних дисциплін як з цієї ОНП, так і з інших рівнів вищої освіти та ОНП. Процедура вибору наступна: для першого курсу – протягом двох тижнів з початку підготовки із здобувачами проводяться орієнтаційні заняття, де пояснюється процедура та порядок вибору навчальних дисциплін. Надалі здобувачі ознайомлюються із Силабусами, навчально-методичними матеріалами дисциплін за вибором, узгоджують із темами дисертаційних досліджень, консультуються із науковими керівниками та вносять їх до індивідуального навчального плану, який погоджується та затверджується відповідно до процедури. Для здобувачів старших курсів вибір дисциплін відбувається у підготовчий період, погодження індивідуального навчального плану відбувається не пізніше ніж за два тижні до початку занять.

Для забезпечення доступності та зрозумілості процедури вибору навчальних дисциплін в Національному університеті розроблені наступні документи: Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) та Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>).

Для вибору здобувача надаються дисципліни з блоків: Здобуття глибоких знань із військового управління за видами збройних сил - 2 навчальні дисципліни по 3 кредити ЄКТС; Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 3 навчальні дисципліни по 3 кредита ЄКТС; Набуття універсальних навичок дослідника – 4 навчальних дисципліни по 3 кредита ЄКТС. Також здобувачі мають право вибору навчальних дисциплін з інших ОП. Загалом означений вибір із можливістю вибору навчальних дисциплін із інших ОНП дозволяє задовільнити широке коло досліджень здобувачів та сформувані фахівця із збалансованими компетентностями.

Інформування здобувачів вищої освіти про дисципліни, що пропонуються їм на вибір відбувається на орієнтаційних заняттях після вступу в ад'юнктуру, під час ознайомчих зустрічей з НПП кафедри, під час консультативної роботи з науковими керівниками. Інформація про процедуру вибору, ОНП, навчальний план, силабуси навчальних дисциплін та навчально-методичні матеріали розміщені на сайті університету. Проблемою повноцінного доведення інформації до здобувачів є неможливість викладення у відкритий доступ інформації із обмеженим доступом.

На даний момент відпрацьовується процедура проведення орієнтаційних лекцій із здобувачами з метою більш повного інформування щодо мети, завдань, основних блоків, компетентностей які забезпечують та програмних результатів таких дисциплін. Реалістичний термін введення такої процедури до 01.09.2021 року.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

В ОНП «Військове управління» практична підготовка передбачається проходженням педагогічної або науково-дослідницької практик (за вибором здобувача) та забезпечує здобуття наступних компетентностей:

Розвиток навичок демонстрації культури наукового усного й писемного мовлення державною та іноземними мовами (ЗК04), яку забезпечують освітні компоненти ОК4, ОК7, ВБ5, ВБ6.

Розвиток навичок пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування сучасних інформаційних технологій, баз даних та інших електронних ресурсів, спеціалізоване програмне забезпечення (ЗК02, СК04), яку забезпечують освітні компоненти ОК5, ОК6, ВБ4, ВБ7.

Розвиток навичок розробки проєктів та управління ними, виконання оригінальних досліджень, досягнення наукових результатів (ЗК03, СК01), яку забезпечують освітні компоненти ОК1, ОК5.

Розвиток навичок здійснення науково-педагогічної та/або наукової діяльності у вищій освіті (СК05), яку забезпечують освітні компоненти ОК4, ВБ5, ВБ6.

Корегування елементів практичної підготовки відбувається у тісній взаємодії із роботодавцями, зокрема через отримання відгуків-рецензій, рекомендацій, включення представників до робочих груп з корегування ОНП.

Також на ОНП запроваджено проведення науково-дослідницького стажування, а в перспективі і педагогічної практики) на базі ВВНЗ, які виступають роботодавцями.

Відповідно до результатів опитування рівень задоволеності ад'юнктів та випускників компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки за ОНП є достатньо високим.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Для забезпечення набуття соціальних навичок (soft skills) в ОНП «Військове управління» акцент робиться на навичках презентації, креативності, володінні іноземною мовою, розвитку лідерських та організаторських якостей. Креативність здобувача забезпечується освітніми компонентами: «Філософія та методологія науки», «Філософія

війни та миру», «Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності», а також науковою складовою ОНП. Навички готувати презентацію та володіння іноземною мовою розвиваються при опануванні навчальної дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності», «Педагогічна риторика та культура спілкування». Розвиток лідерських навичок та дисциплінованість забезпечує педагогічна та науково-дослідницька практики, навчальні дисципліни «Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України» та «Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони». Для розвитку soft skills поза навчанням існує багато можливостей. На базі Національного університету функціонують Збори слухачів, ад'юнктів, докторантів. Також ад'юнкти мають можливості включення до складу Вчених рад центрів, інститутів, університету, де розвиваються навички презентації, креативності, лідерські та організаторські якості.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт на даний момент відсутній. Однак представниками групи забезпечення розпочата робота щодо формування кваліфікаційного центру відповідно до вимог Закону України Про освіту та розроблення професійних стандартів відповідно до вимог Постанови КМ України №373 від 31.05.17 Про затвердження Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів та наказу наказу Мінсоцполітики України № 74 від 22.01.2018 Про затвердження Методики розроблення професійних стандартів. Зокрема гарант ОНП пройшов курси та отримав сертифікат «Розробник професійних стандартів» та пройшов теоретичну частину курсів «Експерта із акредитації кваліфікаційних центрів» від Національного агентства кваліфікацій.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Вимоги до організації навчального процесу наведені в Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), та інших нормативних актах. Аналіз розподілу навчального навантаження за ОНП «Військове управління» у розрізі видів навчальної роботи є таким: на навчальні заняття спрямовано 476 год. (40%), з них: 286 год. – 1 рік навчання, 190 год. – 2 рік навчання, на самостійну роботу спрямовано 724 год. (60%), з них: 429 год – 1 рік навчання та 295 год. – 2 рік навчання. Максимальний обсяг самостійної роботи може становити 75 %. Для забезпечення визначеного вище розподілу годин необхідне утворення груп щонайменше з трьох здобувачів. Кредитний обсяг дисциплін і розподіл навантаження в його межах визначався за колегіальною експертною оцінкою розробників курсу та групи забезпечення спеціальності і перевірявся при погодженні робочих програм навчальних дисциплін, Вченою радою університету і зовнішніми рецензентами ОНП. Здобувачі були залучені до цього процесу через своїх представників у вченій раді, у робочій групі із корегуванням ОНП. Для з'ясування, яким є реальний обсяг навантаження, використовується опитування здобувачів. Інформація з опитування аналізується робочою групою із корегування під час внесення змін до ОНП.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За дуальною формою освіти підготовка здобувачів вищої освіти не здійснюється.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://nuou.org.ua/assets/documents/pp-nduu-ad-doc-2020.pdf>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Вступні випробування на здобуття ступеня доктора філософії проводяться відповідно до Програми вступних випробувань кандидатів для здобуття наукового ступеня доктора філософії у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-isp-fildoc-2020.pdf>). Вони включають окрім іспитів з філософії та іноземної мови, іспит із спеціальності, де безпосередньо враховані особливості ОНП, зокрема щодо підготовки фахівця з військового управління.

Конкурсний бал вступника на здобуття ступеня доктора філософії враховує результати вступних іспитів із спеціальності, з іноземної мови, з філософії (за шкалою від 0 до 100 балів), а також додаткові бали за наукові та службові досягнення з врахуванням середнього балу (за чотирибальною шкалою) додатка до диплома, на основі якого здійснюється вступ. Означене обумовлене врахуванням особливості ОНП щодо підготовки на базі вищої військової освіти та досвіду служби.

До того ж, офіцери, які вступають до ад'юнктури, повинні мати вищу військову оперативно-тактичну (оперативну) освіту, що враховує особливості ОНП щодо підготовки саме військових фахівців.

Програма вступних випробувань кандидатів для здобуття наукового ступеня доктора філософії у Національному

університеті оборони України імені Івана Черняхівського переглядається щорічно та до початку вступної кампанії викладається на сайт Національного університету.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Означене питання регулюється Правилами прийому до ад'юнктури та докторантури (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pp-nduu-ad-doc-2020.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої військової освіти (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pro-pereved-vidrah.pdf>), Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>).

За бажанням здобувачів, які підтвердили свій рівень знань, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, означені результати можуть бути зараховані як програмні результати в частині, які забезпечуються навчальною дисципліною «Іноземна мова в науковій діяльності».

Під час проходження наукового стажування (виконання наукових проєктів) за програмою академічної мобільності у вітчизняних ЗВО можливе (у разі успішного захисту (прийняття наукового проєкту)) зарахування 30 годин (1 кредит ЄКТС) до науково-дослідницької практики.

Зарахування відповідної кількості кредитів ЄКТС відповідно до Договорів про міжнародну академічну мобільність передбачену співпрацею із закордонними ЗВО на платформах ERASMUS+ та DEEP NATO.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Ад'юнкту 2 року підготовки Винокурову Дмитру Валерійовичу було зараховано 30 годин (1 кредит ЄКТС) науково-дослідницької практики рішенням Вченої ради університету від 29.03.2021 за проведення досліджень у рамках НДР Шифр "Резерв СВ" яка проводилась у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного; Ад'юнкту 1 року підготовки Білюзі Андрію Дмитровичу рішенням Вченої ради університету було зараховано 81 година у тему 2 навчальної дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» на підставі сертифікатів проходження курсів іноземної мови.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Означене питання регулюється Правилами прийому до ад'юнктури та докторантури національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pp-nduu-ad-doc-2020.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>).

Доступність здобувачів до визнання результатів навчання обумовлюється наступною процедурою: Здобувач може подати рапорт про зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Після чого створена комісія (рішенням командира структурного підрозділу) через засоби діагностики, які визначені в межах певної освітньої компоненти, проводить оцінювання досягнення певного результату навчання (частини результату в межах освітньої компоненти). За результатом оцінювання подається відомості, які компетентності засвоєні та, які програмні результати досягнуті. Означена відомість аналізується групою забезпечення спеціальності та визначається який обсяг кредитів в якій освітній компоненті зарахувати. Після чого Вчена рада Національного університету приймає рішення про зарахування.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Ад'юнкту 1 року підготовки Білюзі Андрію Дмитровичу рішенням Вченої ради університету від 29.03.2021 було зараховано 12 годин у навчальній дисципліні «Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України», на підставі сертифікату проходження курсів "Counter-Terrorism"(1 ECTS, 30 Hours, from 11-23 January 2021);

Ад'юнкту 1 року підготовки Митченко Сергію Віталійовичу рішенням Вченої ради університету від 29.03.2021 було зараховано 4 години у навчальній дисципліні «Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України», на підставі сертифікату проходження Курсів протидії тероризму (NATO DEEP eAcademy);

Ад'юнкту 1 року підготовки Кружилько Андрію Олександровичу рішенням Вченої ради університету від 29.03.2021 було зараховано 4 години у навчальній дисципліні «Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України», на підставі сертифікату проходження Курсів протидії тероризму (NATO DEEP eAcademy);

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Форми й методи навчання на ОНП добиралися відповідно до Національної рамки кваліфікацій, яка передбачає, що на третьому освітньо-науковому рівні освіти здобувачі мають примножувати знання, і до Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>).

Для забезпечення мети і програмних результатів навчання на ОНП послідовно реалізується концепція навчання через дослідження, чому сприяє:

1. Залучення до викладання викладачів, які є активними і ефективними науковими керівниками ад'юнктів;
2. Загальний стиль навчання – творчо-орієнтований, спрямований на розвиток навичок генерування нових ідей та самостійного отримання глибинних знань.
3. Побудова обов'язкових компонентів ОНП таким чином, щоб забезпечувати програмні результати навчання, пов'язані з отриманням необхідних знань.
4. Побудова вибірових компонентів ОНП таким чином, щоб забезпечувати програмні результати навчання, пов'язані з розвитком умінь, що, відповідно, втілюють набуті знання.
5. Проходження педагогічної або науково-дослідницької практики в ході якої відбувається самостійна діяльність як наукового або науково-педагогічного працівника.

Форми та методи навчання відображені у робочих програмах навчальних дисциплін. У Таблиці з Додатку наведено інформацію щодо відповідності програмних результатів навчання окремим освітнім компонентам, методів навчання і форм оцінювання.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Форми і методи навчання обираються викладачами з обов'язковим винесенням на обговорення РПНД із залученням здобувачів, як правило, старших курсів. Також при виборі форм та методів враховується специфіка і проблематика індивідуальних наукових досліджень здобувачів, звертається увага на конкретні наукові проблеми, що доводиться вирішувати здобувачам у своїх дослідженнях. Цей процес контролюється на засіданнях кафедр, інститутів, центрів та вченої ради із залученням здобувачів. Про результати спільної праці викладачів і здобувачів (попередників тих, хто навчається за даною ОНП) свідчать показники ефективності підготовки ад'юнктів. Так, за перший випуск на ОНП у 2020 році, успішність склала 100%.

Крім того, з метою урахування думки здобувачів стосовно структури ОНП і якості викладання здійснюється опитування ад'юнктів, до складу робочої групи з перегляду ОНП включений ад'юнкт 4 курсу.

Проведене в 2020 році опитування показало, що в цілому ад'юнкти позитивно оцінюють як ОНП у цілому так і форми і методи викладання.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принципи, що забезпечують академічну свободу, задекларовані у Положенні про організацію освітнього процесу (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-rol-2021.pdf>). До таких принципів відносяться рівний доступ для здобуття вищої освіти на конкурсних засадах кожного здобувача; нерозривність процесів навчання, виховання та науково-дослідницької роботи; сумісність освітніх програм з міжнародними класифікаціями та стандартами вищої освіти; створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

У методах навчання і викладання на ОНП втілені принципи свободи слова і творчості. Здобувачі мають можливості вибору теми індивідуального дисертаційного дослідження, індивідуального плану виконання ОНП, формування індивідуальної освітньої траєкторії, форм представлення здобутих ними результатів, способів їх апробації, наукових видань для публікації отриманих результатів, спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації. Під час навчальних занять здобувач має право вільно висловлювати свою думку, обирати тему реферату, доповіді тощо. Крім того, реалізації принципів академічної свободи сприяє участь здобувачів у таких організаціях як Вчені ради інститутів (центрів), Університету, Збори слухачів, ад'юнктів, докторантів.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів та інші матеріали надаються здобувачеві шляхом розміщення у відкритому доступі на веб-сайті Національного університету документу, що містить опис ОНП (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>), навчального плану (<https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf>) і силабусів (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>) для кожного з освітніх компонентів з дотриманням вимог законодавства щодо збереження державної таємниці. Крім того, з цією інформацією здобувач ознайомлюється на початку навчання за ОНП, під час заповнення і підписання індивідуального плану роботи ад'юнкта за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії. Додатково, інформація щодо окремих освітніх компонентів надається на першому занятті та висвітлюється на платформі дистанційного навчання. Інформування за допомогою платформи дистанційного навчання є ефективним методом поширення інформації.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП «Військове управління» здійснюється шляхом реалізації методу навчання через дослідження. При цьому саме наукові дослідження, що виконуються здобувачем самостійно, становлять головну частину процесу підготовки за ОНП. Здобувачі зобов'язані брати участь у наукових конференціях, які регулярно проводяться у Національному університеті. Наприклад, таких, як Міжнародна науково-практична конференція “ Current problems of training military specialists in security and defense sector within the conditions of hybrid threats ” 12.11.2020, у якій прийняли участь ад'юнкти Безуглий Віталій Миколайович, Митченко Сергій Віталійович, Кружилько Андрій Олександрович; 2-d International Conference in Advanced Trends in Information Theory у якій прийняв участь Глоба Олександр Володимирович; Міжнародна науково-практична конференція “Українське військо: сучасність та історична ретроспектива” 9.10.2020, у якій прийняв участь Ворошук Олексій Миколайович; III Міжнародна науково-практична конференція “Сучасні проблеми забезпечення національної безпеки держави” 26 листопада 2020 року у якій прийняли участь Білюга Андрій Дмитрович. До того ж щорічно здобувачі Національного університету мають можливість прийняти участь у: науковому Міжнародному Безпековому Форумі “Гібридні загрози і війни в 21-му столітті – створення стійкості критичної інфраструктури”, міжнародній безпековій конференції "Russia on the World: Vision and Realities". Також на кафедрах (у центрах інститутах) проводяться щорічні науково-практичні (науково-теоретичні) семінари на які залучені з виступами 100% здобувачів. (<https://nuou.org.ua/nauka/conf/>).

Усі ад'юнкти беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт. Зокрема, за 2020 рік за напрямком ОНП виконувались науково-дослідні роботи за 5 темами. У 2016-2019 роках виконано 16 науково-дослідних робіт за напрямком ОНП, у яких здобувачі були співвиконавцями. Причому 100% ад'юнктів 2-4 курсів є співвиконавцями хоча б однієї науково-дослідної роботи. Всі ад'юнкти 1 курсу подані до складу тимчасових творчих колективів у науково-дослідні роботи на 2021 рік.

Окрім того під час проходження освітніх компонентів, навчальні питання розглядаються через призму тем наукових досліджень ад'юнктів. Тобто викладення матеріалу відбувається на прикладах із тематики досліджень ад'юнктів.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

На ОНП створена дієва система перегляду та оцінювання змісту освітніх компонентів. Означена система включає аналіз та узагальнення наукових досягнень і сучасних практик з військового управління як кожним викладачем у межах своєї дисципліни, так і колективно на конференціях, семінарах, вебінарах відносно спеціальності та галузі у цілому. Освітні компоненти оновлюються відповідно до процедури відображеної у Положенні про організацію освітнього процесу (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) та Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>).

Відповідно до останньої редакції ОНП, освітні компоненти переглянуті у 2020 році. Зокрема це стосується навчальної дисципліни «Концептуальні проблеми розвитку військового управління у сучасному воєнному мистецтві» була переформатована у «Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України», а «Теорія, інструменти та процедури, що застосовуються органами військового управління під час підготовки і ведення операцій (бойових дій) переформатована у «Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони», де були урахована зміна методологічного підходу до керівництва сектором безпеки та оборони зокрема щодо урахування умов гібридної війни проти України. До того ж були створені нові навчальні дисципліни у рамках освітніх компонентів, зокрема ОК4, ОК5, ВБ1, ВБ2, ВБ3, ВБ4. Процедура визначення, які сучасні практики та наукові досягнення слід використовувати у навчанні, включає ініціацію. Надалі, колективне обговорення на засіданнях кафедр, засіданні групи забезпечення, прийняття рішення начальником кафедри управління військами (та кафедри за якою закріплена навчальна дисципліна) про корегування освітньої компоненти.

За практикою останнього корегування освітніх компонентів глобальне корегування (яке включало переформатування усіх тем деяких навчальних дисциплін та створення нових навчальних дисциплін) оновлення контенту займає близько 4 місяців. Вибіркове коректування (зміна змістовного наповнення теми, доповнення теми навчальним питанням) займає близько 1 місяця.

Як правило, ініціатором оновлення змістовного наповнення освітніх компонентів виступають члени групи забезпечення. Однак є випадки коли ініціаторами виступали здобувачі. Зокрема за їх ініціативою створені навчальні дисципліни: «Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація» та «Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами»

За час існування ОНП з 2016 року зміст дисциплін переглядається не рідше одного разу у рік, глобальний перегляд з внесенням змін у навчальний план відбувся у 2019 та у 2020 роках.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Базовими компонентами інтернаціоналізації університету є імплементація міжнародних компетенцій до загальних освітніх вимог; врахування інтернаціонального виміру у кожній освітній програмі; розроблення, спільно із зарубіжними партнерами, інтегрованих курсів та програм, перегляд вимог щодо отримання міжнародних сертифікатів, дипломів доктора філософії.

У рамках інтернаціоналізації передбачено заходи академічної мобільності у рамках ERASMUS+ та DEEP UKRAINE Programme та угод (меморандумів, договорів) про співпрацю, Міжнародне співробітництво. До того ж, розпочата співпраця в межах спільного українсько-норвезького науково-освітнього проекту щодо створення спільних академічних програм з Норвезьким університетом оборони та проводиться спільний науковий проект, в межах

якого було проведено конкурс серед ад'юнктів (до групи переможців увійшов представник 253 спеціальності – ад'юнкт 1 року підготовки Білюга Андрій Дмитрович) та з 1 вересня 2021 року починається етап досліджень. До того ж у Національному університеті забезпечено доступ викладачів, наукових керівників та ад'юнктів до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Також Університет активно приймає участь у заходах міжнародної співпраці. Так, наприклад, у період з 16 по 25 вересня 2020 року представники Університету приймали активну участь в українсько-американському командно-штабному навчанні із залученням військ “Rapid Trident-2020”.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Під час реалізації ОНП передбачено низку контрольних заходів, метою яких є перевірка досягнення програмних результатів навчання.

Поточний контроль у вигляді опитування, виконання індивідуальних завдань з підготовки частин дисертаційного дослідження, дискусії на обрану тему під час навчальних занять дає змогу виявити вміння здобувача аналізувати сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону та на межі предметних галузей знань, розуміти сутність отримуваної інформації, проводити критичну оцінку її кількості й змісту, вміння спілкуватися в діалоговому режимі.

Поточний контроль у вигляді письмової контрольної роботи виявляє рівень засвоєння теоретичного матеріалу, володіння математичним апаратом, презентуванням в рамках конкретної дисципліни, вміння застосовувати цей апарат при розв'язанні модульних задач.

Перевірка рефератів (есе), виявляє вміння здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел інформації, встановлювати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами, рівень обізнаності з працями провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, діяльністю наукових шкіл, фундаментальними результатами у конкретній предметній галузі військового управління.

Перевірка індивідуальних завдань для самостійної позааудиторної роботи дає змогу оцінити вміння здобувача аналізувати, оцінювати і вибирати сучасні інструментальні та обчислювальні засоби, технології, алгоритмічні і програмні рішення для розв'язання значущих задач у сфері військового управління, знання та вміння застосовувати в конкретній ситуації відповідні концепції та методи, здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за прийняття самостійних експертних рішень.

Презентація у вигляді доповіді на задану тему або за результатами дисертаційного дослідження, дотичного до дисципліни ОНП, дає змогу перевірити вміння здійснювати критичний аналіз, оцінювати і синтезувати нові та складні ідеї, формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати й пояснювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно політичного життя, вміння спілкуватися в діалоговому режимі з широкою аудиторією в предметній галузі, здатність професійно презентувати результати власноруч проведеного аналізу.

З метою комплексної перевірки програмних результатів навчання здійснюється підсумковий контроль у вигляді екзаменів, диференційованих заліків.

З метою встановлення динаміки розвитку знань і умінь здобувача та виконання плану роботи над дисертацією проводиться щорічна атестація ад'юнктів на семінарах кафедр, при цьому ад'юнкт доповідає на тему дисертаційного дослідження.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання знань та умінь здобувачів забезпечуються розробкою необхідних документів, які визначають структуру і логіку побудови освітніх компонентів та процедурами проведення атестації здобувачів. Такими документами є Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>), ОНП (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>), навчальний план (<https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf>), робочі програми навчальних дисциплін, силабуси (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>). У робочих програмах зазначені результати навчання за даною дисципліною, форми, методи навчання, які застосовуються задля їх досягнення, методи та критерії оцінювання, а також відсоток оцінки за даним результатом навчання у підсумковій оцінці з дисципліни. Таким чином, робочою програмою чітко і однозначно встановлюються форми контролю і критерії оцінювання для кожного результату навчання. Всі робочі програми навчальних дисциплін (силабуси) за ОНП, окрім тих, які мають конфіденційну інформацію, є у вільному доступі.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачам вищої освіти доводяться: перед початком та впродовж навчання на сайті Національного університету, на першому занятті з відповідної навчальної дисципліни; у робочих програмах дисциплін та силабусах, викладених на сайті (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

На момент складання звіту самооцінювання Стандарт вищої освіти відсутній. Однак форми атестації здобувачів відповідають: Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) (Постанова Кабінету міністрів № 261 від 23 березня 2016 року.); та внутрішнім документам (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>); (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p15-mrec-nnu-09012020-4.pdf>), (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>); (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad.pdf>).

На ОНП використовуються дві форми атестації: проміжна та підсумкова. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального навчального плану ад'юнкта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. Проміжна атестація включає три модулі: теоретичний, науково-дослідницький, практичний.

Атестація за теоретичним модулем передбачає складання іспитів відповідно до навчального плану, Науково-дослідницький модуль, передбачає проведення поточної атестації аспірантів один раз на рік та звітування на засіданні кафедри двічі на рік, Практичний модуль, передбачає проведення педагогічної або науково-дослідницької практики на другому (третьому для 3 курсу) році навчання.

Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками: оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки; встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії (прилюдний захист результатів дисертації).

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів у Національному університеті регулюється наступними документами: Положенню про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>); Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>); Методичним рекомендаціям щодо організації і проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p15-mrec-nnu-09012020-4.pdf>); Рекомендаціям щодо організації підготовки ад'юнктів у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad.pdf>); Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>).

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів обумовлена чіткою процедурою комплектування, організації та роботи екзаменаційних комісій, яка зазначена Положенням про організацію освітнього процесу, та Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>). Також така об'єктивність та неупередженість обумовлена чіткістю та зрозумілістю критеріїв оцінювання та визначенням прав та обов'язків екзаменаторів.

Для запобігання конфлікту інтересів, відповідно до процедури повторного складання іспиту (Положення про організацію освітнього процесу), викладача, який приймав іспит (виставляв залік) зазвичай не включають до складу комісії.

Випадків застосування означених процедур не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Повторне проходження контрольних заходів у випадку отримання незадовільних оцінок урегульовано Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), та Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>) та Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>).

Процедура наступна: здобувачу вищої освіти, що одержав під час семестрового контролю не більше двох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати заборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання іспитів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз - викладачу, другий - комісії, яка створюється.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

У Національному університеті визначені процедури оскарження рішення екзаменаторів відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), та Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського

(<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>) та Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>). Так у Положенні про організацію освітнього процесу визначено, що у разі незгоди з оцінкою за кваліфікаційний іспит (роботу, проект) здобувач вищої освіти має право не пізніше 12 години наступного робочого дня, що слідує за днем оголошення результату іспиту, подати апеляцію на ім'я голови екзаменаційної комісії. Порядок оскарження та розгляду апеляційної скарги визначається його рішенням.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>); Положення про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>); Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>); Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти в Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>); Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>); Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

У Національному університеті встановлена така процедура протидії порушенням академічної доброчесності. Відповідальною особою під час перевірки застосовуються принаймні дві програми для пошуку і виявлення академічного плагіату. Залежно від завдання перевірки (перевірка тексту, таблиць, рисунків тощо) особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програми, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет ("Etxt Антиплагиат", "Advego Plagiat", "Shingles Exspert" тощо) і функціональні можливості якої максимально відповідають меті перевірки.

Протидія академічному плагіату при роботі з роботами які мають конфіденційну інформацію проводиться під час: обговорення наукових результатів дисертаційних робіт на наукових семінарах кафедр (центрів) та розширених засіданнях кафедр (центрів); рецензування дисертаційних робіт провідними фахівцями, (які спроможні оцінити наявність академічного плагіату); надання висновків відповідальними за перевірку праць на оригінальність і відсутність неправомірних запозичень.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Основними Інструментами впровадження принципів дотримання академічної доброчесності в освітню і наукову діяльність учасників освітнього процесу Університету, відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>) є: інформаційно-консультативне супроводження учасників освітнього процесу через створення відповідних ресурсів на офіційному сайті та платформі дистанційного навчання Університету, видання і розповсюдження буклетів та постерів, розробка та поширення відео-роликів та інша діяльність з популяризації принципів академічної доброчесності; реалізація програми підвищення кваліфікації для науково-педагогічних і педагогічних працівників з питань академічної доброчесності; проведення відкритих лекцій експертами та випускниками Університету, щодо переваг дотримання принципів доброчесності у навчанні та наукових дослідженнях; тренінги для всіх учасників освітнього процесу Університету в рамках всеукраїнських та міжнародних заходів з академічної доброчесності, грантових програм тощо.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності відбувається відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>) та складається з таких етапів: інформування особи про підстави проведення перевірки про порушення академічної доброчесності проведення перевірки; підготовка акту про результати перевірки з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

Комісією може бути призначено або рекомендовано до розгляду начальником Університету, Вченою радою Університету або іншими органами та посадовими особами (відповідно до розподілу повноважень) такі види академічної відповідальності: анулювання результатів рейтингування здобувачів вищої освіти; позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тести тощо); роботи здобувачем вищої освіти; письмове попередження; заборона представництва Університету в будь-яких заходах на певний період; виключення з "Рейтингу науково-педагогічних (наукових) працівників Університету" або нарахування штрафних балів у Рейтингу; виключення зі складу Методичної ради, Вченої ради Університету (інституту), Науково-технічної ради його дорадчих і робочих органів або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Процедура конкурсного добору викладачів загалом в Університеті та безпосередньо на ОНП враховує професіоналізм викладачів як вимогу. Процедура відбору та кваліфікаційні вимоги до викладачів обумовлені керівними документами про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад (<https://nuou.org.ua/assets/documents/kd-personnel.pdf>) та визначені у розділі 8 Статуту Національного університету (<https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>).

Заходи для залучення кращих викладачів на ОНП включають: поширення інформації про конкурси на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників на різних ресурсах; проведення конкурсу на заміщення вакантних посад Конкурсною комісією визначену Наказом начальника Університету (<https://nuou.org.ua/assets/documents/konk-kom-182.pdf>); визначення рівня професіоналізму відповідно до Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників Національного університету оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>), заохочення за зростання показників професіоналізму, як от Положення про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>) та проведення курсів підвищення кваліфікації відповідно до Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-pidvishennia-kvalifikacii-npp.pdf>).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці залучені до організації та реалізації освітнього процесу на ОНП на етапах формування (корегування) ОНП, рецензування ОНП, проведення занять.

Так до робочої групи щодо корегування ОНП були залучені:

заступник начальника Національного університету з наукової роботи, професор, Павло Щипанський та начальник ВНУ ГШ ЗС України, кандидат військових наук Володимир Коваль;

Відгуки-рецензії на ОНП надали:

Директор департаменту військової освіти та науки, доктор технічних наук, професор Володимир Мірненко та низка представників інших ЗВО (<https://nuou.org.ua/assets/documents/rec4-253-2021.pdf>), у яких здобувач, може продовжити службу після завершення підготовки.

Приклади залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу:

18 та 24 .09.2020 року відбувся вебінар із ад'юнктами 3 та 4 курсів під керівництвом заступника начальника університету з наукової роботи;

23.12.2020 було проведено заняття Начальником відділу планування наукової роботи ВНУ ГШ ЗС України Євгеном Левіщенком;

23.12.2020 було проведено заняття Начальником науково-організаційного відділу ЦНДІ ЗС України Сергієм Василенком;

25.01.2021 було проведено заняття представником науково-дослідного відділу патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської діяльності у Збройних Силах України старшим науковим співробітником Куровською Тетяною;

10.02.2021 було проведено заняття представником Науково-дослідного центру гуманітарних проблем ЗСУ Холох Оленою за темою «Етос воєнної науки».

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

28.09.2019 Керівництво МОУ виступило із циклом лекцій. Зокрема, Перший заступник Міністра оборони України Іван Руснак, заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Анатолій Петренко, керівник Проекту розвитку системи військової освіти та підготовки військових фахівців полковник Вадим Артамощенко.

01.11.2019 Начальник Королівського військового коледжу Канади (Royal Military College of Canada) бригадний генерал Браян Мак Персон та аташе з питань оборони при Посольстві Канади в Україні полковник Роберт Фостер провели зустріч з питань впливу Росії на безпекову ситуацію в Україні.

18.09.2020 Президент адвокатського об'єднання юридична компанія «Капітал», Голова громадського об'єднання «Громадський люстраційний комітет», Директор Департаменту з питань люстрації Міністерства юстиції України (2014–2016 рр.), член дисциплінарної комісії НАБУ (2018–2020 рр.) Тетяна Козаченко провела заняття за темою «Інтелектуальний компонент у структурі стратегічного лідерства».

15.01.2021 Перший заступник Міністра оборони України Іван Руснак провів лекцію за темою «Результати виконання заходів оборонної реформи в системі Міністерства оборони України»

Це лише деякі приклади залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення занять із здобувачами.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Загалом в Університеті присутні два основні напрямки сприяння професійному розвитку викладачів. Один з напрямків це забезпечення можливості такого розвитку, зокрема це проведення курсів підвищення кваліфікації, залучення викладачів до співпраці із іншими ЗВО у тому числі закордонними, організація міжнародних конференцій, семінарів, форумів. Другим напрямком є заохочення за професійний розвиток як через визначення рейтингу відповідно до Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>), так і через визнання окремих елементів професійного розвитку, як от (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>).

Деякі приклади:

Workshop on the Transformation of the Command and Control Structures of the Ukrainian Armed Forces (2-6 September 2019) професор кафедри управління військами Зубов О.Я.

Building Integrity in PSO Orientation Course-NATO Selected (04-08.04.2016) та M8-103-A-17 NATO Defence Leadership in Building Integrity Course, (2017) професор кафедри ракетних військ і артилерії Репіло Ю.Є.

Vocational Training Center at International College, 24.08–14.09.2020 та Advanced training course in academic research and education, 25.08–15.09.2020, certificate № 243 Красницька О.В.

проведення Курсу підвищення кваліфікації з питань організації наукової та науково-технічної діяльності у Збройних Силах України 12.2020 та курсу підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників з питань освітньої діяльності 03.02-02.03.2021

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

У рамках щорічних науково-методичних зборів підводяться підсумки освітньої, діяльності із урахуванням проблемних питань та шляхів їх вирішення. Учасники збору визначають прогресивні підходи до організації освітнього процесу в університеті в контексті подальшої реалізації проєкту “Розвиток військової освіти та підготовки військових фахівців”. Важливим аспектом є визначення актуальних напрямків розвитку освітніх програм усіх рівнів, впровадження досвіду ООС (АТО), імплементація стандартів та процедур НАТО, а також обмін досвідом використання новітніх форм організації освітнього процесу в університеті на основі вивчення досвіду військових закладів професійної військової освіти країн-членів НАТО.

У 2020 р. було запроваджено преміювання науково-педагогічних співробітників Університету за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science Core Collection та/або Scopus - (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>.)

Ще одним напрямком стимуляції розвитку викладацької майстерності є програма KA1 Erasmus+ International Credit Mobility, яка передбачає підтримку міжнародної кредитної мобільності до партнерських університетів Європи для викладачів Університету.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Фонд бібліотеки Університету універсальний, комплектується згідно профілю університету та складає біля 240 тис. примірників документів.

Велику роль в інформаційному забезпеченні відіграють систематична картотека статей та інші картотеки: картотека дисертацій, звітів про науково-дослідні роботи, кафедральних видань та інші.

Для зручності здобувачів діє база даних “Електронний каталог”, яка налічує понад 55 тисяч записів документів та “Електронний фонд документів”, що містить понад 2 тисячі повнотекстових видань в електронному форматі.

Також НМЦ ОНІНТД організовано доступ здобувачів до каталогів міжнародних наукометричних баз, серед них Web of Science, Scopus, JStor.

Також в Університеті діє бібліотека таємної літератури, яка забезпечує здобувачів доступом до актуальних як наукових, так і нормативних джерел інформації. 100% здобувачів користуються фондами означених бібліотек та у цілому задоволені їх наповненням та організацією доступу.

Науковий центр дистанційного навчання Університету забезпечує доступ до платформи дистанційного навчання (MOODL). Організація навчального процесу в умовах пандемії, за опитуванням здобувачів, засвідчила високу ефективність означеної платформи та її можливості щодо якісної підготовки здобувачів.

Загалом, фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОНП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання, про що свідчать успішні захисти дисертацій та відгуки здобувачів.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище, створене в Університеті, є відкритим для виявлення і урахування потреб здобувачів вищої освіти. В Університеті функціонують органи самоврядування слухачів, ад'юнктів та докторантів, такі як Збори слухачів, ад'юнктів та докторантів. Ад'юнкти входять до Вчених рад інститутів, центрів Університету і мають рівне з іншими право голосу. Крім того, навчання на ОНП відрізняється ще й творчою співпрацею викладачів і здобувачів, особливо співпрацею наукового керівника і здобувача при виконанні наукової складової ОНП. Питання врахування потреб здобувачів при реалізації освітнього процесу обговорюються на засіданнях кафедр, групи забезпечення спеціальності та вивчаються шляхом опитування здобувачів.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Для дотримання безпеки освітнього середовища і навчального процесу в Університеті впроваджена система заходів з техніки безпеки, охорони праці, дотримання санітарних норм та протипожежної безпеки. Якісне та доступне для здобувачів харчування пропонується у їдальні Університету. Працює спортивний комплекс з плавальним басейном, ігровою та гімнастичними залами, тренажерною та залом важкої атлетики, стадіоном. В Університеті створено кімната психологічної підготовки та реабілітації, є відділ морально-психологічного забезпечення. В структуру університету входить клініка, також здобувачі користуються послугами Центрально військово-клінічного госпіталю – провідного медичного закладу Збройних Сил України. Ці підрозділи надають безкоштовну допомогу здобувачам і викладачам Університету. Проводяться регулярні та різноманітні заходи щодо пропаганди та розвитку здорового способу життя, спортивні заходи, заходи присвячені державним та галузевим святам.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітня підтримка здобувачів здійснюється кафедрами, інститутами, центрами, групою забезпечення спеціальності і науковими керівниками. Така підтримка полягає у проведенні додаткових занять, курсів відповідно до потреб здобувачів. Також, організація тренінгів, вебінарів щодо розвитку соціальних навичок здобувачів.

Стосовно організаційної підтримки необхідно зауважити, що вона полягає у створенні навчальних груп, налагодженні каналів комунікації, організації освітнього процесу, вирішення службових питань. Таку підтримку переважно здійснює науково-методичний центр організації наукової та науково-технічної діяльності із залученням вказаних вище підрозділів та осіб.

Інформаційна підтримка здійснюється через сайт Університету, через особисту комунікацію суб'єктів освітнього процесу, через платформу дистанційного навчання, через соціальні мережі та менеджери.

Консультативна підтримка здобувачів здійснюється науковими керівниками, гарантом освітньо-наукової програми, членами групи забезпечення спеціальності, викладачами, керівним складом кафедр, інститутів, центрів, Університету. Означена підтримка полягає у наданні консультацій як з науково-теоретичних та науково-методичних, так із організаційних питань.

Соціальна підтримка здобувачів відбувається шляхом забезпечення соціальних потреб здобувачів. До конкретних напрямків можна віднести надання службового житла на час навчання, забезпечення дотримання усіх соціальних гарантій. Як приклад, соціальні гарантії учасника бойових дій включають надання додаткової відпустки (або грошової компенсації).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Підготовка таких осіб на ОНП не передбачено законодавством України, однак при зміні вимог законодавства такі умови можуть бути створені за короткий термін у залежності від потреб здобувача.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Положення про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/mrk-vreg-konf-sit-nduu.pdf>) розроблено на підставі законів України "Про запобігання корупції", "Про вищу освіту", Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджених рішенням Національним агентством з питань запобігання корупції від 29.09.2017 № 839, "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні", "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", а також норми конвенцій Міжнародної організації праці, ратифікованих Україною: Конвенції № 111 про дискримінацію в галузі праці та занять, Конвенції № 156 про рівне ставлення та рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов'язками, Конвенції № 100 про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності, Конвенції № 3 про зайнятість жінок до та після пологів, Конвенції № 103 про охорону материнства, і визначає шляхи врегулювання конфліктних ситуацій під час здійснення ними службових обов'язків та повноважень.

У разі виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів у здобувачів вищої освіти Університету, вони мають право звернутись до заступника начальника Університету з морально-психологічного забезпечення або до начальника (особового складу) відділу морально-психологічного забезпечення. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції в день надання йому повідомлення про конфлікт інтересів, реєструє його в журналі обліку повідомлень про конфлікт інтересів та в подальшому зазначає шляхи його врегулювання. У випадку повідомлення посадовою особою Університету про виникнення у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів командира (начальника) структурного підрозділу, останній обов'язково повідомляє про це начальника Університету. Начальник Університету, якого було повідомлено про конфлікт інтересів, протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу та уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції.

Зовнішнє врегулювання конфліктних ситуацій здійснюється шляхом: усунення особи від виконання завдання,

вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів; застосування зовнішнього контролю за виконанням посадовою особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень; обмеження доступу посадової особи до певної інформації; перегляду обсягу службових повноважень особи; переведення особи на іншу посаду; звільнення особи.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Положенню про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>), Система заходів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/syszah-quality-nduu.pdf>), Методичні рекомендації до порядку реалізації освітніх програм у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського <https://nuou.org.ua/assets/documents/met-rec-realiz-op-nduu.pdf>

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Періодичний перегляд ОП відбувається за результатами її моніторингу як системи періодичного аналізу та оцінювання її змісту з метою визначення відповідності отриманих результатів Національній рамці кваліфікацій та іншим керівним документам та постійного удосконалення ОП відповідно до перспектив розвитку ЗС України. Однак не рідше ніж один раз на 4 роки.

Останній перегляд ОП відбувся у 2020 році (ОП введена в дію у 2016, у 2019, 2020 відбувся перегляд освітніх компонентів ОП). Основними змінами є: перегляд освітніх компонентів; удосконалення питання вибіркової навчальних дисциплін; приведення компетентностей та програмних результатів до вимог Національної рамки кваліфікацій, узгодження їх з проектом Стандарту вищої освіти; формування переліку напрямків досліджень; акцентування уваги на академічну мобільність, у тому числі міжнародну.

Зазначені зміни були обумовлені зміною вимог законодавства (корегуванням НРК та розробкою проекту Стандарту вищої освіти), розвитком теорії військового управління, покращенням освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, розвитком підходів до підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Прикладами безпосередніх змін є:

введення нових дисциплін:

у розділ обов'язкових компонентів: Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України; Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони;

Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності; Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами;

у розділ вибірових компонентів: Організація та проведення експертизи управлінських рішень, оперативних стандартів, аналітичних матеріалів, пропозицій, доповідей; Організація управління та застосування угруповань військ (сил) збройних сил у воєнних конфліктах: історичний досвід; Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізації.

Формування інтегральної компетентності у відповідності до НРК та проекту Стандарту вищої освіти, як здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Перегляд організації кредитної мобільності в питаннях: налагодження співпраці із національними та іноземними ЗВО через підписання угод про співпрацю, налагодження співпраці із ERASMUS+, саме на ОП започаткована така співпраця вперше в Університеті.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Ад'юнкти безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, і їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП.

Так, до робочої групи щодо перегляду ОП був включений ад'юнкт четвертого курсу Бабенко Руслан Володимирович.

З ад'юнктами регулярно проводяться зустрічі з гарантом ОП, групою забезпечення, керівництвом Університету, представниками НМЦ ОНІНТД, де піднімаються питання організації підготовки на ОП та проблеми пов'язані з цим.

В університеті регулярно проводяться анонімні опитування ад'юнктів. За останній час, з використанням платформи дистанційного навчання, що дозволяє оперативно здійснювати аналіз результатів опитування.

Під час формування освітніх компонентів безпосередньо враховувалась позиція здобувачів. Так до переліку були включені навчальні дисципліни Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами; Основи

оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація.

Також під час формування терміну освітньої складової була врахована позиція ад'юнктів, зокрема що проходження такої складової протягом 1 та 2 року підготовки.

Також враховано побажання здобувачів щодо розділення практичної складової на педагогічну та науково-дослідницьку практики і винесення їх у блок вибіркового компонентів.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Діяльність органів самоврядування в Університеті, до яких залучені ад'юнкти, регламентована Положенням про загальні збори особового складу Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського та Положенням про Вчену раду Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-vrada.pdf>).

Приклади залучення ад'юнктів до органів самоврядування

Так, секретарем Загальних зборів слухачів, ад'юнктів та докторантів є представник 253 спеціальності ад'юнкт 3 року підготовки Невальонний Євгеній Олександрович;

До складу Вченої ради Університету у 2019-2020 році входив Білюга Андрій Дмитрович, з 2018 року входить Наконечний Олександр Васильович.

Також ад'юнкти 253 спеціальності входять до вчених рад інститутів (центрів).

Означені органи самоврядування беруть участь у визначенні системи та затвердженні процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, затвердженні освітніх програм та навчальних планів, в ухваленні рішень щодо організації освітнього процесу, прийнятті остаточного рішення про визнання результатів навчання отриманих поза Університетом.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП, зокрема через залучення їх представників до робочої щодо перегляду та корегування ОП, отримання рецензій-відгуків (<https://nuou.org.ua/assets/documents/rec4-253-2021.pdf>), отримання рекомендацій після оприлюднення проекту ОП на офіційному сайті Університету (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-253.pdf>).

У контексті отриманих рекомендацій переформовано інтегральну компетентність з урахуванням вимог наказу МОН №584 від 30.04.2020; переосмислено та доопрацьовано загальні компетентності відповідно до особливостей підготовки на третьому «освітньо-науковому» рівні вищої освіти; доопрацьовано розділ «Форма атестації» в питаннях відповідності рекомендаціям щодо структури цього розділу; при визначенні орієнтації ОП охарактеризовано її наукову орієнтацію та професійні акценти.

Переформатовано інтегральну компетентність; переформатовано предметну область ОП; включено розділ з рекомендованими темами (напрямами) досліджень; описано міжнародну кредитну мобільність; переформатовані особливості ОП, вказані особливості підготовки здобувачів щодо урахування стандартів НАТО.

Також, теми дисертацій здобувачів погоджуються із роботодавцями.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>) в Університеті регулярно здійснюється моніторинг інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП. Так, як випуск за ОП «Військове управління» відбувся лише у 2020 році то у серпні 2021 року (1 рік після випуску) сплановано проведення комплексного аналізу діяльності випускників. Аналіз планується провести на підставі: особистих зустрічей із випускниками та їх керівниками, вивчення рейтингового оцінювання випускників, результатів анкетування за установленою в Університеті формою анкети опитування випускника.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості щодо ОП були виявлені наступні недоліки: кількість вибіркового освітніх компонентів не в повній мірі задовольняли освітні потреби здобувачів, деякі розбіжності у трактуванні компетентностей із скорегованою у 2020 році НРК, розпорошеність складових освітньої компоненти.

Недостатня кількість вибіркового освітніх компонентів полягала у відсутності унікальних для цього рівня навчальних дисциплін, які б задовольняли потреби здобувачів саме на третьому (освітньо-науковому) рівні підготовки. Тому була суттєво розширена вибіркова складова саме за рахунок унікальних освітніх компонентів, зокрема Організація та проведення експертизи управлінських рішень, оперативних стандартів, аналітичних матеріалів, пропозицій, доповідей; Організація управління та застосування угруповань військ (сил) збройних сил у воєнних конфліктах: історичний досвід; Філософія війни та миру; Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація; Методи воєнно-прикладних досліджень та моделювання, прикладні пакети (програми). Також унормована практична складова, зокрема розділена педагогічна та науково-дослідницька практики та надана

можливість здобувачам проходити її на вибір.

Стосовно розбіжностей у трактуванні компетентностей із скорегованою у 2020 році НРК були внесені, наприклад такі зміни: замість дослідницької, комунікативної, управлінської, педагогічної та етичної компетентностей сформульовані КО1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; КО2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; КО3. Здатність розробляти проекти та управляти ними; КО4. Здатність демонструвати культуру наукового усного й писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій і наукової полеміки. Означене в більшій мірі відповідає змісту підготовки та програмним результатам. Відносно розпорошеності складових освітньої компоненти, необхідно зазначити, що термін освітньої складової зменшено і перебалансовано в межах 1 та 2 років підготовки. Означене забезпечує більшу засвоюваність матеріалу, підвищення якості наукових досліджень, зменшення розпорошеності зусиль здобувачів вищої освіти.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитації інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Під час корегування ОНП враховувався досвід акредитації спеціальностей із 25 галузі знань на третьому (освітньо-науковому) рівні.

Зокрема проаналізовані:

ОНП «Озброєння та військова техніка» Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка, третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Із рекомендацій щодо покращення зазначеної ОНП враховані такі:

розширити співпрацю з вітчизняними та закордонними військовими ЗВО, які здійснюють підготовку за спорідненими спеціальностями;

відкорегувати мету ОНП з боку підкреслення її унікальності;

розглянути можливість надання здобувачам вищої освіти проведення педагогічної або наукової практики (за вибором аспіранта, оскільки випускники можуть призначатися як для заміщення наукових так і науково-педагогічних посад);

запровадити практику освітньої мобільності та зарахування РН отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті.

ОНП Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Із рекомендацій щодо покращення зазначеної ОНП враховані такі:

здійснювати постійний моніторинг досвіду розробки та реалізації споріднених ОП за іншими видами збройних сил; розширити співпрацю з вітчизняними та закордонними військовими ЗВО, які здійснюють підготовку за спорідненими спеціальностями;

розглянути можливість розробки положення (порядку) проходження окремих

вибіркових дисциплін за індивідуальним графіком;

при перегляді ОП внести в неї вибіркові дисципліни, що створені на вимогу ад'юнктів.

розширення кола закладів партнерів з метою розширення академічної мобільності;

запровадити практику освітньої мобільності та зарахування результатів навчання в інших ЗВО неформальній освіті;

активізувати роботу щодо залучення роботодавців та замовників до проведення занять з ад'юнктами;

розглянути можливість врахування здобутків НПП у системі їх матеріального заохочення.

ОНП Службово-бойова діяльність Національної гвардії України Національна академія Національної гвардії України

за спеціальністю 251 Державна безпека третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Із рекомендацій щодо покращення зазначеної ОНП враховані такі:

доречно включити перших випускників у робочу групу з її перегляду;

запровадити практику освітньої мобільності та зарахування результатів навчання в інших ЗВО і неформальній

освіті.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна спільнота змістовно залучена до внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на рівні ОНП через:

участь в робочій групі з розробки (уточнення, корегування) ОНП;

участь у засіданні Вченої ради інститутів, центрів, Університету;

співпрацю Університету з іншими ЗВО та установами, яка включає участь в спільних наукових проєктах,

конференціях, семінарах, під час яких розглядається питання забезпечення якості ОНП;

залучення до освітнього процесу провідних фахівців у галузі;

надання можливості проходження зовнішніх стажування, участь у воркшопах, методичних семінарах, метою яких є

обмін інформацією щодо методик викладання, оптимізації освітньої та наукової компонент ОНП, обговорення

можливостей використання сучасних технологій у навчанні (в тому числі, за програмою Erasmus+);

наукове керівництво роботою здобувачів над дисертаційним дослідженням;

підготовку спільних з здобувачами наукових публікацій;

організація наукових конференцій та участь у них учасників академічної спільноти стосовно удосконалення

освітнього процесу на ОНП

обговорення на засіданнях кафедр, групи забезпечення та винесення на засідання Вченої ради Університету заходів

та процедур із внутрішнього забезпечення якості на ОНП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті

здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

НМЦ ООД та НМЦ НіНТД: планування освітньої діяльності на засадах компетентнісного та міждисциплінарного підходів;

удосконалення якості професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання та системи супроводження навчальної діяльності ад'юнктів протягом усього терміну їх підготовки в Університеті;

активізація міжнародного співробітництва у сфері військової освіти;

проведення і аналіз результатів семестрового контролю, результатів атестації;

визначення щорічного рейтингу кожного здобувача, науково-педагогічного працівника.

Робочі групи: розроблення стандартів вищої освіти;

експертиза наукових праць.

Кафедри, Група забезпечення: приведення змісту освіти у відповідність до потреб сил оборони та сучасних вимог з реформування ЗС України;

формування у ад'юнктів професійних, світоглядних, морально-бойових якостей громадянина-патріота – захисника Вітчизни;

впровадження в освітній процес Університету передових методик і педагогічних технологій;

Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації: підвищення ефективності підготовки (перепідготовки) і

підвищення кваліфікації наукових, науково-педагогічних працівників;

Науковий центр дистанційного навчання: удосконалення системи підготовки військових фахівців з інформаційної, інформаційно-психологічної, кібернетичної безпеки;

Навчально-науковий центр іноземних мов: розвиток мовної підготовки військових фахівців з досягненням ними рівня достатнього для ефективного впровадження євроатлантичних стандартів.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу визначені у Статуті Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>), Положенні про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>)

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-253.pdf>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

Зміст ОНП у повній мірі забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за 25 галуззю у цілому та за 253 спеціальністю зокрема. Зазначене зумовлене відповідністю навчальних дисциплін науковим інтересам здобувачів, це зумовлене формуванням змістовної частини дисциплін у відповідності до Переліку напрямків досліджень здобувачів вищої освіти.

Також на наукові інтереси ад'юнктів зорієнтовані вибіркові дисципліни, зокрема це виявляється у забезпеченні кожного з компонентів ОНП вибірковою складовою. До того ж, для забезпечення майбутніх викладачів передбачено вибірково педагогічну практику, а для дослідників – науково-дослідницьку.

Більш того освітні компоненти ОНП сприяють розвитку наукового світогляду ад'юнктів, зокрема, через застосування найновіших наукових досліджень у змістовній частині навчальних дисциплін та концентрація на практичному застосуванні сучасних досягнень у теорії військового управління у дослідженнях ад'юнктів.

Також, повноцінна підготовка здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності забезпечується належним рівнем англійського академічного письма, достатнім для комунікації в міжнародному науковому середовищі. Зазначене зумовлене, акцентуванням змісту навчальної дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» саме на функціонуванні здобувача у англійському науковому середовищі. Також необхідно відмітити, практику проведення окремих занять на інших дисциплінах англійською мовою.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку

здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

Дисципліни ОНП забезпечують повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю. Зазначене обумовлюється введенням дослідницької складової на всі освітні компоненти ОНП. Більш того, дослідницька складова подається через призму власних досліджень ад'юнктів. Так, наприклад, під час вивчення навчальної дисципліни Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами, практичні завдання базуються на пошуку літератури, реєстрації, поданні заяв безпосередньо у рамках досліджень ад'юнктів. Під час проходження навчальної дисципліни Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України ад'юнкти відпрацьовують проект пов'язаний із їх дослідженнями. Стосовно теоретичної підготовки до дослідницької діяльності необхідно зазначити, що під час вивчення Методології наукової та науково-педагогічної діяльності один з двох модулів (тем) цієї дисципліни призначено саме для вивчення цих питань.

Не менш важливим елементом ОНП є науково-дослідницька практика, яка дозволяє сформувати достатні вміння та навички для проведення не тільки дослідницької, а і організаційно-дослідницької діяльності.

Загалом, зважаючи на збалансованість, модульність та синергетичність елементів ОНП, однозначно визначити кількість кредитів, які забезпечують підготовку здобувачів до дослідницької діяльності важко. Однак можна зазначити що це складає не менше половини часу відведеного на освітню складову.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Зміст ОНП у повній мірі забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності. Означене обумовлене тим, що одним із програмних результатів є РНОб зокрема його зміст полягає у володінні вміннями та навичками з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання навчальних дисциплін.

Цей програмний результат забезпечений ОК4 Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності, ВБ5 Педагогічна риторика та культура спілкування, ВБ6 Методика викладання у вищій школі та ВБ8 Педагогічна практика.

Забезпечення програмного результату РНОб відбувається за рахунок формування таких компетентностей як: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації; ЗК04. Здатність демонструвати культуру наукового усного мовлення; СК01. Здатність досягати результатів, які створюють нові знання у сфері військового управління; СК02. Здатність інтерпретувати результати проведених експериментів та брати участь у дискусіях; СК03. Здатність до розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій щодо здійснення та вдосконалення військового управління; СК04. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології в освітній діяльності; СК05. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

Університет є провідним навчально-науковим закладом у галузі Воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, що обумовлює зосередження провідних вчених з цієї галузі. Більш того, в Університеті працюють такі провідними вчені з військового управління Телелим В.М., Загорка О.М., Косевцов В.М., Лобанов А.А., Репіло Ю.Є.

Означене дозволяє забезпечити охоплення широкого спектру тем здобувачів. Більш того, дотичність тем наукових досліджень ад'юнктів і наукових керівників забезпечується на етапі затвердження теми дисертації спочатку на засіданнях кафедр, а потім на засіданні вченої ради Університету. До наукового керівництва допускаються доктори наук та доктори філософії (кандидати наук) за відповідною спеціальністю, які активно проводять дослідження і публікуються в провідних наукових журналах, є учасниками наукових проектів, в яких беруть участь здобувачі. Крім того, наукові керівники регулярно публікують наукові статті за темами робіт здобувачів. Певна кількість публікацій здобувачів готується у співавторстві з науковими керівниками. До того ж, ведеться облік співпадінь (по ключовим словам) наукових досліджень здобувачів та наукових керівників.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

В Університеті регулярно проводяться міжнародні конференції, в яких беруть участь ад'юнкти на безоплатній основі. Зокрема, це такі як: Міжнародна науково-практична конференція "Актуальні проблеми підготовки фахівців сектору безпеки і оборони в умовах загроз гібридного характеру" (остання 12.11.2020); Міжвузівський науково-практичний семінар щодо перспектив створення та застосування інноваційних технологій для вивчення досвіду бойових дій (остання 20.10.2020); Міжнародна науково-практична конференція "Українське військо: сучасність та історична ретроспектива" (остання 9.10.2020).

До того ж щорічно здобувачі Університету мають можливість прийняти участь у: науковому Міжнародному Безпековому Форумі "Гібридні загрози і війни в 21-му столітті – створення стійкості критичної інфраструктури", міжнародній безпековій конференції "Russia on the World: Vision and Realities". Також на кафедрах (у центрах, інститутах) проводяться щорічні наукові семінари на які залучені з виступами 100% здобувачів.

В Університеті видаються п'ять фахових видань у яких здобувачі безкоштовно можуть публікувати результати своїх дослідження. Зокрема: Наука і оборона, Труди університету, Збірник наукових праць Центру військово-стратегічних досліджень, Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки і оборони, Військова освіта, Вісник Національного

університету оборони України. До того ж означені видання включені до переліку фахових видань України за категорією «Б».

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

В Університеті регулярно проводяться міжнародні наукові конференції, які відвідують представники провідних закладів військової освіти та наукових досліджень. Університет регулярно організовує візити провідних науковців, зокрема щорічно проводяться тижні НАТО на яких провідні фахівці у галузі виступають з лекціями.

В Університеті передбачено заходи академічної мобільності у рамках ERASMUS+ (гарант ОНП є контактною особою) та DEEP UKRAINE Programme та угод (меморандумів, договорів) про співпрацю. Також Університет розпочав співпрацю в межах спільного українсько-норвезького науково-освітнього проєкту щодо створення спільних академічних програм з Норвезьким університетом оборони (9 грудня 2020 року відбулась онлайн зустріч керівництва Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського та Норвезького університету оборони).

Ще одним напрямком є забезпечення доступу ад'юнктів до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Також Університет активно приймає участь у міжнародних військових навчаннях, що сприяє долученню до міжнародної наукової спільноти у галузі воєнних наук. Так, наприклад, у період з 16 по 25 вересня 2020 року представники Університету приймали активну участь в українсько-американському командно-штабному навчанні із залученням військ "Rapid Trident-2020".

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Науковими керівниками ад'юнктів в Університеті призначаються вчені – доктори (кандидати) наук, які мають значний досвід участі у дослідницьких проєктах, особисті здобутки, а також напрацювання в напрямках наукових досліджень ад'юнктів.

Наукові керівники ад'юнктів систематично приймають особисту участь у проведенні НДР за військово-спеціальною тематикою (в галузі воєнних наук, державної безпеки, безпеки державного кордону) в якості наукових керівників або виконавців. За ходом та після закінчення виконання НДР здійснюється регулярне опублікування отриманих результатів, наприклад, у вигляді наукових монографій, наукових статей у фахових наукових виданнях України, у міжнародних виданнях, які індексуються наукометричними базами.

Після закінчення НДР та їх приймання замовниками колективи виконавців НДР залучаються до впровадження їх результатів у практичну діяльність органів військового управління, установ, навчальних закладів тощо.

Впровадження результатів НДР підтверджується відповідними актами.

Таким чином, усі наукові керівники ад'юнктів постійно приймають участь у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються.

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Академічна доброчесність у науковій діяльності наукових керівників і здобувачів забезпечуються повною прозорістю і відкритістю наукових досліджень, з урахуванням обмежень щодо збереження державної таємниці. Наукові роботи викладачів і здобувачів публікуються в провідних наукових виданнях, де введена практика суворого рецензування робіт. НДР, у яких приймали участь як наукові керівники та ад'юнкти обов'язково проходять експертизу як внутрішню, так і зовнішню. Наукові керівники здобувачів входять до редколегій провідних наукових журналів, що вимагає бездоганної репутації з точки зору академічної доброчесності. Крім того, дисертаційні дослідження широко обговорюються на семінарах і конференціях із залученням провідних фахівців у галузі, тексти дисертацій проходять цілеспрямовану перевірку на плагіат.

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

На ОНП введена практика підбору керівника на засіданні кафедри шляхом обговорення кандидатур та вибір голосуванням, з подальшим винесенням на обговорення та затвердження Вченою радою Університету.

Обов'язковою умовою підбору є відсутність порушень академічної доброчесності. Якщо такий факт буде виявлено після затвердження, науковий керівник несе відповідальність відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>) і рішенням Вченої ради позбавляється права бути науковим керівником.

До того ж, результати наукових досліджень наукових керівників регулярно публікуються у рецензованих наукових виданнях, що вимагає підтримання відповідної репутації.

Наукова робота в Університеті ведеться з дотриманням принципів абсолютної відкритості та прозорості, проводиться регулярно роз'яснювальна робота серед викладачів. Випадків порушення академічної доброчесності на ОНП не було.

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильними сторонами ОП Військове управління є якісний та збалансований підбір викладачів для проведення занять із здобувачами. Так, при підборі викладачів враховувалась не лише професійна кваліфікація, а й академічна. Тобто викладачі на цій ОП не лише професіонали зі свого напрямку, а і активні дослідники питань пов'язаних із навчальними дисциплінами, які вони викладають.

Ще однією сильною стороною є кількість науковців, які залученні до реалізації цієї ОП. Так, у реалізації ОП приймають участь більше 20 докторів наук, які є активними дослідниками. Формами участі є викладання, консультації, наукове керівництво.

Також до сильних сторін необхідно віднести співпрацю з іншими ЗВО. Так, безпосередньо за ініціативи гаранта ОП та групи забезпечення було налагоджено співпрацю та підписані угоди з НАНГУ, НАСВ, ХНУПС у процесі підписання угод з НАДПСУ, КНУ ім. Шевченка.

Ще однією сильною стороною є міжнародна діяльність. Так, на ОП проводяться заходи, зокрема в рамках програми міжнародного співробітництва ERASMUS+ (гарант ОП є куратор цієї програми). Також, за ініціативи гаранта ОП та групи забезпечення, розпочато спільний проєкт з Норвезьким університетом оборони, за темою "Russian influence in Ukraine, implications for national security". До того ж університет регулярно організовує та приймає участь у міжнародних наукових конференціях. Організована робота у рамках програми НАТО DEEP.

Ще однією сильною стороною ОП є налагоджена система віддаленого навчання. Ця система організована через програму MOODL, яка дозволяє максимально ефективно забезпечувати проведення занять в умовах карантину та сприяє не тільки якісному проведенню занять, а і забезпеченню доступу до навчальних матеріалів у будь-який зручний час та способом.

Не менш важливою сильною стороною ОП є наявність шести фахових видань за напрямками досліджень ад'юнктів. Це дозволяє підвищити можливості ад'юнктів щодо публікації їх наукових результатів.

До слабких сторін ОП можна віднести факти, які притаманні у цілому 25 галузі, це:

Закритість певної частини інформації, що ускладнює доступ до неї, ускладнює процедуру експертизи наукових робіт, зважає можливості щодо оприлюднення наукових результатів, міжнародної співпраці.

Регламентованість, як певних процедур, так і навчального матеріалу.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективами розвитку ОП є:

Розширення міжнародного співробітництва. Зокрема, розпочались перемовини щодо спільного проєкту з польськими колегами. Йде робота з організації спільного наукового проєкту з науковцями Литви у рамках Спільної українсько-литовської програми.

Створення системи підбору навчальних дисциплін у блоки обов'язкових і вибіркових. Зокрема розпочалась розробка положення про формування пулу навчальних дисциплін проведення їх рейтингового оцінювання та процедури включення у відповідний блок.

Розширення системи стимулювання та заохочень науково-педагогічних працівників. Зокрема, розглядається пропозиція щодо матеріального заохочення членів групи забезпечення, відповідно до їх вкладу у розвиток ОП.

Включення періодичних фахових видань до категорії А.

Розробка спільної програми підготовки докторів філософії з ЦНДІ ЗСУ, ДНДІ, Норвезьким університетом оборони.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Торчевський Руслан Вікторович

Дата: 21.04.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України	навчальна дисципліна	<i>Силабус_МИСТЕЦТВО ОБ'ЄДНАНОГО КЕРІВНИЦТВА СЕКТОРОМ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В-перетворено.pdf</i>	7iIehf4/DCjmjJhZfVckTOgFl4s+MRPMRrLmQAOKhto=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ВІЙСЬКОВЕ-УПРАВЛІННЯ-ЗБРОЙНИМИ-СИЛАМИ-УКРАЇНИ-В-ОПЕРАЦІЇ-СИЛ-ОБОРОНИ.pdf</i>	ngu24APYLz5jBNliW6LLPQvoURSWgu5y sdermD9ameI=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності	навчальна дисципліна	<i>Силабус_Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності.pdf</i>	HZMIwu7B31s+5PW hCMj0J1uyc+EMGC a8yjeCGFPUZhg=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Основи роботи з науковими проєктами та наукометричними базами	навчальна дисципліна	<i>Силабус_Основи роботи з науковими проєктами та наукометричними базами.pdf</i>	ZLMBLmM3WO+iek HUCzIE/AsAhoa7Kh wPgUM8GbBuDqg=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП комп'ютерний клас з підключенням до мережі Internet
Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.pdf</i>	+eBXwargNT3Np52/Vjn5hu/rr4wQQTvlS d5LqsPWIQw=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Філософія та методологія науки	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ.pdf</i>	bltBjET4Le9qndRMf LSfICk/kv8cWyiUmn 73JouezHk=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Іноземна мова в науковій діяльності	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ІНОЗЕМНА МОВА В НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.pdf</i>	SByg6ABPYt1OOLcB R+kA77d/FCeUw7M xwqvQPU2Kn/U=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Педагогічна практика	практика	<i>Положення.pdf</i>	sUytL5T2gEYQvJSPp j5YUDz+i92JGd9n6b rzYMV2OoU=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Науково-дослідницька практика	практика	<i>Положення.pdf</i>	sUytL5T2gEYQvJSPp j5YUDz+i92JGd9n6b rzYMV2OoU=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Документ	Таблиця 2. Зведена інформація про	XH+rEDvoJLp3JSVRAyaa112fLPI+FMB

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<p><i>РНО7 Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цільне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми у сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i></p>	□	<p>Науково-дослідницька практика</p>	<p>Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-організаційних ситуацій, робота з літературно-інформаційними джерелами.</p>	<p>Оцінювання роботи здобувача у процесі проведення ним науково-дослідних робіт; залік.</p>
		<p>Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
<p><i>РНО4 Розробляти, удосконалювати та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері військового управління та дотичних міждисциплінарних напрямках.</i></p>	□	<p>Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності</p>	<p>Вербальні методи навчання (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія). Наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування). Дослідницькі методи (спостереження і систематизація фактів, самостійне вивчення проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей). Методи, що забезпечують закріплення і вдосконалення здобутих знань (виконання вправ, практичних завдань, індивідуальних завдань, позааудиторного читання оригінальної літератури з фаху).</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Основи роботи з науковими проєктами та наукометричними базами</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-</p>	<p>Поточний контроль, Диференційований залік</p>

			рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	
		Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	Поточний контроль, Екзамен
<i>РНО8 Вміти виявляти, знаходити шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з керівництвом сектором безпеки та оборони, управління військами (силами). Знати основи функціонування систем керівництва силами оборони під час стратегічних дій, оборонного планування та управління військами (силами) під час підготовки і ведення об'єднаних операцій (бойових дій, бою) угрупованнями військ (сил) видів (родів) військ, інших складових сил оборони</i>	☐	Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	Поточний контроль, Екзамен
		Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	Поточний контроль, Екзамен
<i>РНО6 Володіти</i>	☐	Методологія наукової	Вербальні методи навчання	Поточний контроль,

<p>вміннями та навичками з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання навчальних дисциплін.</p>		<p>та науково-педагогічної діяльності</p>	<p>(розповідь, пояснення, бесіда, дискусія). Наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування). Дослідницькі методи (спостереження і систематизація фактів, самостійне вивчення проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей). Методи, що забезпечують закріплення і вдосконалення здобутих знань (виконання вправ, практичних завдань, індивідуальних завдань, позааудиторного читання оригінальної літератури з фаху).</p>	<p>Екзамен</p>
		<p>Педагогічна практика</p>	<p>Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних педагогічних ситуацій, робота з літературно-інформаційними джерелами.</p>	<p>Оцінювання роботи здобувача у процесі проведення ним занять; залік.</p>
<p>РНО5 Вміти ідентифікувати наукові та практичні проблеми у воєнній сфері, глибоко розуміти загальні принципи та методи воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів та у викладацькій практиці.</p>	☐	<p>Філософія та методологія науки</p>	<p>Проблемний, дослідницький, евристичний,, пояснювально-ілюстративний</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
<p>РНОз Планувати і виконувати експериментальні</p>	☐	<p>Застосування сучасних інформаційних</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний,</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>

<p>та/або теоретичні дослідження з військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p>		<p>технологій у науковій діяльності</p>	<p>інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	
		<p>Основи роботи з науковими проєктами та наукометричними базами</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Диференційований залік</p>
<p><i>РНО1</i> Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів, у тому числі європейських і євроатлантичних країн-партнерів, і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p>	☐	<p>Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
<p><i>РНО2</i> Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми</p>	☐	<p>Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності</p>	<p>Вербальні методи навчання (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія). Наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування). Дослідницькі методи (спостереження і систематизація фактів,</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>

<p><i>військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових наукових виданнях.</i></p>		<p>самостійне вивчення проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей). Методи, що забезпечують закріплення і вдосконалення здобутих знань (виконання вправ, практичних завдань, індивідуальних завдань, позааудиторного читання оригінальної літератури з фаху).</p>	
	<p>Іноземна мова в науковій діяльності</p>	<p>Лекційні заняття: розповідь, пояснення, інтерактивне спілкування, практичний курс: системно-комунікативний та граматичний методи навчання.</p>	<p>Перевірка рівня набутої комунікативної мовленнєвої компетентності відбувається під час поточного, проміжного та підсумкового контролю. Форма - оцінювання викладачем, тестування.</p>